

Interviewee: Nguyễn Thị Linh

Interviewer: Pham Diem Huong

Location: Saigon Radio, Houston, Texas

Date: 2011-02-28

Identifier: wrc02775

Context: This recording and transcript form part of a collection of oral history interviews conducted by the Vietnamese American Heritage Foundation and donated to the Chao Center for Asian Studies at Rice University. This collection includes video recordings of interviews with Vietnamese Americans native to or living in Texas. This interview forms part of the national 500 Oral Histories Project conducted by the Vietnamese American Heritage Foundation.

This transcript was written by Mr. Hieu Do in 2014 by recommendation of Ms. Nancy Bui of the VAHF, and has not been verified by staff at Rice University.

<video 1>

!: My name is Pham Diem Huong, today is Monday, Feb. 28, 2011. I'm going to interview Mrs. Nguyen Thi Linh, at Sai Gon radio Station, Houston, Texas. This is a part of 500 oral histories project.

<video 2>

!:Thưa chị Nguyễn Thị Linh Hôm nay Diễm Hương xin được đại diện cho hội bảo tồn văn hóa lịch sử người Mỹ gốc Việt, để phỏng vấn chị một số sự kiện liên quan đến đời sống cá nhân của chị từ thời niên thiếu tới bây giờ, cũng như nhận định của chị về chiến tranh Việt nam, ảnh hưởng đến chị như thế nào, rồi chị định cư tại Hoa Kỳ bằng cách nào, sau đó đời sống tại Hoa Kỳ ra sao, trước tiên xin chị cho biết tên cũng như là tuổi, chị sinh quán tại đâu.

00:51:@: tôi ngày xưa còn đi học tên là Lili, quốc tịch Anh vì, gia đình tôi thì bên ngoại là Việt Nam hoàn toàn, bên nội thì có dòng máu ngoại quốc, nhưng mà tôi lớn lên ở với gia đình Việt Nam, ba tôi về vấn đề chính trị đi sang Russia thành ra tôi nghĩ tôi là người Việt Nam, tuy nhiên sau năm 75 tôi kẹt lại 7 năm thì nhà tôi sang Mỹ rồi, nhưng mà ba tôi rước sang Anh, vì đi sang Anh lúc đó dễ hơn, vì lúc đó tôi khai nhà tôi mất tích còn ba tôi là công dân anh nên dễ hơn.

!: xin bà cho biết bà có bao nhiêu anh chị em

01:52:@: Dạ tôi có một mình.

!: Sau khi thân sinh bà trở lại anh thì bà bao nhiêu tuổi ?

02:02:@: Ba tôi đi tôi nghĩ tôi khoảng 4-5 tuổi gì đó

!:Bà ở lại với mẹ ?

02:06:@: Vâng,

!: Bà đi học hồi nhỏ cũng giống thời trung học thì có gì vui, có gì đáng nhớ đáng chia sẻ không ?

02:22:@: Bởi vì thời áo trắng ai cũng yêu, tôi áo trắng, nhưng mà tôi học nữ trung học Nguyễn Đình Chiểu, lúc học đệ nhị đệ nhất tôi mới chuyển về Gia Long.

!: Thế là bà ở dưới Mỹ Tho từ hồi còn bé ?

02:41:@: Tôi là người bên ngoài là người Bến Tre, sang học Nguyễn Đình Chiểu là trường nam, nữ trung học là trường nữ. Rồi sau đó chúng tôi chuyển về Sài Gòn, vì mẹ ở Sài Gòn

!:Bà có kỷ niệm gì về trường Nguyễn Đình Chiểu tại Mỹ tho không?

03:07:@: Cái năm đệ Thất thì trường Nữ trung học bà Nguyễn Như Thành làm hiệu trưởng, đưa cái đám đệ thất lên chuồng cu tức là lầu nhỏ của Nguyễn Đình Chiểu học 1 năm, rồi sau đó chuyển qua nữ trung học. Thời đó rất đẹp, chúng tôi có 1 khu ký túc xá. Cũng dữ lắm mới có đệ Ngũ đệ tứ đệ tam gì không nhớ rõ thì bà giám thị thì nói cũng tội chúng tôi khác tôn giáo, mỗi lần ảnh hưởng thời học sinh thời đó đứng dậy biểu tình, tôi thì đệ tam đệ tứ gì không nhớ đứng đầu mấy chị đệ nhị đệ nhất cũng theo tôi, tôi đi đầu mấy chị theo sau biểu tình, sau này tôi về Gia Long học, chúng tôi mới nghĩ rằng có lẽ tại mình hung dữ quá, thành ra bị thi rớt suốt, nghĩ lại tức cười. Cũng hơi hối hận, tuổi trẻ.

!: Kết quả ra sao sau khi biểu tình ?

04:49:@: Nhân vật lịch sử mà chúng tôi rất quý, khi chúng tôi biểu tình thì ông tỉnh trưởng có đưa xe đón, nhưng mà chúng tôi không, nhờ mấy anh Nguyễn Đình Chiểu bao vây hết rồi, vô không được. ông Trần Hoàng Quân lúc đó là tỉnh trưởng Mỹ tho, lúc đó đang đi hành quân, ổng về ổng mang trực thăng về dinh tỉnh trưởng đưa xe đưa đón học trò mẫu giáo, đón tụi tôi xuống vì tụi tôi xuống, ổng lại vô đầu từng đũa. Tới tôi ổng hỏi từ đâu tới đây học tôi nói dạ thưa tỉnh trưởng con ở Bến Tre, ổng nói hèn chi làm chính trị cũng dữ. tôi nhớ kỷ niệm đó. Ổng là một người miền Nam rất chân thật, đang đi hành quân. nghe lộn xộn là trở về, cái kỷ niệm khi nhớ về thấy một chút hối hận.

!:Tới thời kỳ trung học tại Gia Long thì sao ?

06:10:@: Tới thời kỳ tại Gia Long thì tôi về hơi bỡ ngỡ, tôi đáng lẽ học trò trường công chuyển về, năm đó hình như sau cách mạng ông Diệm thì phải nên về nhiều quá, bà Hội xuống rồi, thi, tôi là người đệ nhị đệ nhất, nhưng mà vô học tôi là người hạng bét, tôi học dở quá, tôi hông biết tại sao, có lẽ giờ nghĩ lại là lạ thầy, lạ cảnh, rồi mơ mộng quá. Xuân Diệu bên cạnh tối ngày. Ba tôi bên anh bảo sang Anh du học rồi thành tài rồi về nước. Con gái ba không dữ làm gì tôi trả lời con không đi. Một phần mẹ cản nữa, con một sợ mất.

!: Bà có biết lý do vì sao mà ba bà phải trở về Anh trong thời VNCH không ?

07:27:@: Thật tình mà nói tôi còn nhỏ quá, mẹ tôi thì gia đình cũng trung bình thôi, không có trình độ đại học như mình thời xưa, ba tôi đi mà mẹ không chịu theo, tôi nghe nói hình như chú tôi bị giết ở Kasima, vì có lý do chính trị mà mẹ tôi không hiểu, cũng không đủ khả năng để hiểu, thành ra ba tôi phải đi ba tôi sợ, tôi chỉ biết lờ mờ vậy thôi.

!: Tức là ông sợ ở Việt Nam ông cũng sợ ông sẽ giống như người em ?

08:06:@: Không biết có phải không

!: Vâng tại vùng Kasima pakistan, vùng đó nó xáo trộn hơn Việt Nam mình nhiều,

08:13:@: mới năm rồi tôi có qua, tôi vẫn cảm thấy bồi hồi.

!: Chúng ta sẽ nói chuyện đó sau. Bây giờ diễm hương xin hỏi bà bà có nói là bà học trung học ở Mỹ Tho, khi đó thì bà cụ thân sinh ở đâu,

08:50:@: Dạ khi đó thì nhà cửa của ba còn, gia đình bên nội còn, mẹ tôi ở Sài Gòn, ở bên gia đình bên Nội.

!:Tại sao bà không ở với Mẹ từ lúc nhỏ ?

09:06:@: Mỗi lần ngoại lên thì đòi về theo ngoại, rồi mẹ có thì có cái kiot sách vở, cũng không có chăm sóc kỹ, thì về thì về, về thì vô học thì dính luôn, có những buổi chiều ngồi đằng trước sân hận rồi, nhìn hàng dừa, nhớ mẹ muốn về lắm, nhưng mà đi học rồi không trở về được.

!: Sau Đó lên đệ nhị đệ nhất bà mới về Sài Gòn học lại trường Gia Long? hai năm ở Gia Long, bà học xong đệ nhất năm nào

09:49:@: Tôi ra trường năm 66,

!: Sau đó bà vô học tiếp ngành gì ?

09:54:@: Tôi không vô được đại học mấy cái ngành luật như gì tại còn quốc tịch ngoại quốc, lên đại học không có gì đáng nói, rồi làm ở Macvin,

!: Rồi bà lập gia đình vào năm nào ?

10:16:@: Đầu năm 71,

!: Chồng bà làm nghề gì ?

10:24:@: Ông ấy là phi công,

!:Trong ngày đó thì bà đã ở Việt Nam cái ngày còn nhỏ, bà có liên lạc với cha, vậy bà nói tiếng anh ?

10:46:@: Ba tôi không phải người anh, quốc tịch anh thôi, ba tôi người Ấn Độ,

!: Dạ vâng, bà có học tiếng ấn độ không ?

10:51:@:Không, ba tôi nói tiếng Việt với tiếng Anh, khi Sài Gòn thất thủ nghe cái này nghe kể lại, tại vì tôi có sang ở với Ba mấy năm khi mà mất nước, ba tôi ngồi trước cửa TV để nói Sài Gòn thú rồi, tôi mất lili rồi, cứ lặp đi lặp lại câu đó,

!: Diễm Hương xin được trở lại chút xíu về thời thơ ấu của bà thì thời đó bà ở Bến Tre, gần bà ngoại thì kỷ niệm nào đẹp nhất thời kỳ đó?

11:43@: Thật ra thì cũng thường thôi, cũng không có gì, tôi chỉ thích cảnh bến tre rất đẹp, rừng dừa ngút ngàn, cây trái đầy dãy, nhà tôi trồng dừa, không có ruộng. vú sữa, sapuche nhiều lắm, tôi về Mỹ tho, mỗi lần tôi vườn trái mềm tôi lấy xuống ăn. Sau này tôi có viết truyện ngắn về cái đó, bà ngoại tôi nói sao mà sau một đêm mà dơi nó cắn nhiều quá ^^.

!: Bà viết truyện ngắn truyện gì ?

12:26:@: Tôi viết cách đây 20 năm cho tờ báo gia long, ngày đó tôi hay viết lắm, bây giờ tôi làm biếng rồi.

!: Đó là kỷ niệm nhớ nhất của bà khi còn nhỏ ở với Ngoại, khi bà học ở Gia Long bà đã gặp ông ...

12:44:@: Khi tôi ra đi làm rồi mới gặp,

!: Đã lập gia đình năm 71, và đưa con đầu tiên ra đời vào năm nào ?

12:54:@: Dạ 1972,

!: Bà có mấy em

12:58:@: Dạ thưa 2 em, hai gái.

!: Giờ bà có cháu ngoại chưa ?

13:04:@: Dạ có 1 cháu ngoại của cô thứ nhì, cô thứ nhất chưa có gia đình.

!: Lý do,

13:12@:

!: cô thứ nhất học về gì ?

13:19:@: dạ học luật sư, không phải khoe mà nói thật, cô là luật sư chính của một công ty Mỹ,

!: Chắc là cũng phải có duyên có số, biết đâu trễ chậm mà lại tốt đẹp, xin bà cho biết là cái ngày tết Mậu thân bà ở đâu

13:56:@: Tôi ở Bến Tre,

!: Thời gian đó ở Bến Tre có gì không hay vẫn yên lành?

14:01:@: Khủng khiếp lắm, tôi về Bến Tre chơi, chứ tôi học Gia Long rồi, lúc đó Bố dưỡng ở gần bến tre, thì tết tôi về chơi với mẹ với bố dưỡng, thì tôi nhớ cái đêm trước đó nhà tôi cái căn nhà sàn nước ở sau trên dòng sông nhỏ, trên đường vào Thành phố Bến Tre, mà sao nghe thấy cái gì mà có máu, hình như mèo chuột gì không biết tự nhiên thấy sợ, buổi sau thấy nổ khủng khiếp lắm, cái dãy phố tôi là đường đi

vào thành Bến Tre, bà biết đường vào thành Bến Tre rất đẹp, phượng nở đẹp, ở bạch đằng, khủng khiếp lắm từ sáng tới chiều phải cho đồ vô mấy cái bao xách chạy, chạy thì tôi quên ít đồ tôi bỏ trở lại tôi mới nghe tiếng rục rịch trên mái nhà tôi mới nói cho tôi lấy đồ, thì sau này tôi mới hiểu trước cửa nhà tôi là sư đoàn 7, sau nhà là việt cộng tiến theo rừng dừa tấn công. Sư đoàn 7, chúng tôi ở giữa, rất may mắn chúng tôi không sao, ra ngoài thì không biết là dân hay quân mà nằm chết ngổn ngang. Rồi tụi tôi chạy lên tới tháp cao đài thì có dòng sông nhỏ, thấy cây trôi, rồi có cái sân vận động, chết rất nhiều, Bến tre kỳ đó khủng khiếp lắm,

!: Bên ngoại bà có cậu, có ai đi lính quân đội VNCH không, trong dịp Mậu Thân đó có ai bị gì không ?

16:30:@: Bên gia đình tôi có chút may mắn là có sáu bảy người con gái, 1 cậu, cậu thì hồi nhỏ theo tướng Trần Ngọc Tám, sau này cậu tôi theo ông ấy lên Sài Gòn, học quốc gia hành chính, rồi ở trên đó luôn, còn những người con gái thì lấy chồng, toàn sỹ quan chế độ cộng hòa, nên sau này đi tù hết, không ai bị thương tích, nhưng mà sau 75 vô tù hết, tôi có người cậu con bà ngoại nhỏ, ông ngoại tôi hồi xưa làm huyện bên châu thành bến tre, có hai bà có bà nhỏ thì người cậu thứ 7 thì bị mất tích. Tới giờ này cũng không biết, còn tất cả vô tù nhiều lắm, nhưng giờ thì may mắn được đến Hoa Kỳ rồi.

!: Tới năm 75 thì gia đình tứ tán thế nào, thì bà đi như thế nào ?

18:00:@: Năm 75 thì tôi là người mà gia đình lo nhất, lo ai cũng về đoàn tụ được, có mình tôi kẹt ở Pleyku vì ông xã đóng quân ở Pleyku mà tôi xui nữa, tôi bị mổ, phải vô bệnh viện, xong về Sài Gòn. bị thương, riêng tôi may mắn được bác sỹ phạm gia cứu lo, vô máu cho tôi khi mổ tôi bị mổ trong những ngày mất Ban Mê Thuật, mổ ra mới biết tôi bị bể cái buồng trứng, nếu để thêm nữa là chết, may là mổ kịp, tôi chỉ biết sợ mổ nhưng không biết gì nữa, tiếng nổ tấn công nhà tôi thì tay dắt con lớn, còn đứa nhỏ ai bồng thì tôi không biết, đưa mẹ tôi ra phi trường từ sáng tới chiều mới lên máy bay được. Mẹ tôi bồng được đứa nhỏ với đứa lớn, cái ông trung sĩ trả đứa nhỏ, tôi ở lại, sau đó tôi chạy xuống Nha Trang, ở đó gần 2 tuần, tôi đói, không có tiền, ra ăn cơm nhà bạn kiếm được chút tiền cho tôi, có mấy bao quân trang nhờ ông trung sĩ nhà tôi lúc đó là đại úy, đem 2 quân trang đi đường bộ chứ không đi đường máy bay được, chen 2 xe ríp vô mới ủi tôi lên được máy bay. Chiếc xe ríp tại người ta chen lấn, tôi yếu lắm, mang theo 2 bao quân trang, nhà tôi không nhớ gì tới bóp đó hết, xuống tới nha trang gặp bạn cho không thì đói, ngày xưa không có cởi mở, cô y tá mang vô cho không ăn, nhịn đói suốt sáng luôn, đói quá bả đem đút đại tô cháo cá tôi mới tỉnh, rồi sau đó may mắn mình là con lai mới được lên máy bay về, thì về mấy ngày là 75 .

!: Bà ở lại Việt Nam sau năm 75 bao nhiêu lâu ?

21:11:@: Tôi nói bà nghe cái này mới là, nhà tôi đi rồi về, lên phi trường rồi lại không nữa, nhớ tôi với mấy đứa con, lại về, nhà tôi không có tài sản gì hết nội ra ngoài Pleyku rất là khó, tôi biểu ổng đi qua Thái Lan vài tháng về, ở bên này nó giết chết, vì nghe nói nó giết không quân nhảy dù với cảnh sát. Nhà tôi thì bố dựng là sỹ quan cảnh sát, ổng lại là không quân, sợ nó giết chết, năn nỉ ổng cuối cùng ổng nhảy xuống việt Nam thương tin tôi ở lại, nếu tôi đi theo chuyến đó cũng chết,, tiền bạc không có .mà đói mà vết thương bụng chưa lành, 2 đứa bé đứa tám tháng đứa hai tuổi,

!: Vậy bà rời khỏi Việt Nam khi nào ?

22:14:@: tôi rời năm 80.

!: Bà đi như thế nào ?

22:19:@: Tôi đi thì cũng may mắn, tôi ra vô bệnh viện hoài, cái thứ nghèo nó bệnh dữ lắm, mẹ tôi phải đi bán bậy bạ, ông già đi tù rồi, tôi vừa ở bệnh viện nữa thấy cái điện tín, tôi lấy được cái bàn ủi với cái áo măng tô tôi đem bán, đi bộ từ khánh hội tới nhà thờ đức bà tôi đánh điện tín tôi bảo sang Anh du học, đánh lạc hướng, chứ tôi có cha ruột bên Anh cái địa chỉ của bố tôi, thành ra cũng đỡ. Nhưng mà ông đi sang Mỹ.

!: Bây giờ chúng ta trở lại thời thơ ấu . Khi mà ở tại Bến Tre và Mỹ Tho, bà có học được món ăn đặc biệt nào của bà ngoại hay các dì không ?

23:45:@: Dạ có, đặc biệt là nước dứa, cái gì cũng nước dứa, nấu ca ri cũng nước dứa, bánh xèo, chè cũng nước dứa, xào chuối, nhưng mà những món đó giờ tôi sợ rồi.

!: Bà có tham gia giỗ lễ tết với gia đình, có tham gia phụ di với bà sắp bàn thờ tổ tiên không ?

24:17:@: có chứ, tôi là con một cháu một mà lắt nha lắt nhắt quá, không làm gì hết đó, bị đòn cũng nhiều vì phá.

!: Bà có thể nói thêm về chuyến đi của hai ông bà trong cái việc chạy loạn từ Pleyku về tới nha trang ?

24:46:@: Khủng khiếp máy bay xuống thì lính dù tràn ngập hết rồi, nhà tôi nhà binh mà không lên được, cuối cùng nhà tôi phải nhờ xe của quân cảnh, đẩy vô chiếc máy bay tôi mới lên được nói vậy chứ người ta đầy ngập rồi, lên được thì xuống Nha Trang vô viện, còn nhà tôi ở lại ở tạm đâu tôi không biết nữa

!: Rồi bà ở Nha trang bao lâu ?

25:17:@: Ở đó khoảng gần 2 tuần tôi không nhớ rõ, buổi đói buổi no, sau đó tôi nhớ có ông đại úy Trác nói là có chuyến bay về Sài Gòn, nhà tôi đưa tôi ra phi trường, tôi ngồi ngoài, choàng cái khăn bà già tôi cho, có một ông lại đuổi, tôi mới hai mấy tuổi đầu, ông nói cái bà già này sao ngồi ngoài đường vậy, tôi ngồi ngoài đặng để lên máy bay, lên thì người ta phải lấy oxygent cho tôi thở nhưng mà về tới Sài Gòn ở nhà nấu cháo cá là ăn là khỏe.

!: Đến năm nào thì ?

26:18:@: tới năm sau là 76 thì liên lạc được, thì lúc đó nhà tôi về, rồi ba tôi gửi tin về, cũng đỡ rồi, thì làm giấy tờ cũng nhanh, cảm ơn trời phật, cũng có cái bất hạnh, mà cũng có cái có phước hơn người ta, tôi được ba bốn đường đi lặn, đi anh đi Mỹ được, đi bombay cũng được, đi pháp cũng được, nói thì dài dòng nhưng ở đâu tôi cũng có thân nhân. Tuy nhiên nói vậy chứ không dễ, khi tôi đưa đơn đi, bộ ngoại giao Pháp gọi rồi, tôi tính đi theo diện con của lính lê dương, nhưng mà ba tôi không phải lính lê dương, nhưng mà tôi đứt tiền, họ nhận. Nhưng mà tôi bỏ tôi đi anh, còn đi Mỹ thì tôi khai chồng mất tích rồi, đi anh cho dễ, nhưng mà tới đầu năm 80, nó kêu tôi lên, nó nói hồ sơ phải làm lại, tôi về uất ức, may có anh rể xa, quen ông Đức dưới ông Thạch, Nguyễn Cơ Thạch, sở ngoại kiều gì đó, thì nói đứt 5 cây thì đi tôi đứt 5 cây, chưa tới 1 tuần có giấy gọi tôi không kịp lo quần áo nữa,

!: Lúc đó thì ba dượng của bà đã về chưa ?

28:17:@: Chưa,

!: Để bà cụ một mình ở nhà ?

28:23:@: Bà cụ nghe tôi đi bà cụ lên lầu, không ăn, ai lại thăm không tiếp, bả buồn không nói chuyện, bà cụ không phải cưng tôi đâu, mà cưng 2 đứa cháu, bà cụ cũng mừng tôi đi nhưng mà cũng buồn, nhưng mà cũng may mắn, tôi đi ba tháng sau là ông cụ về.

!: Các dì và người cậu có đi không ?

28:58:@: Ông cậu thì bên quốc gia Hành Chính, không phải là đốc sự, còn con các cậu tôi thì dạy 4 vùng chiến thuật, nam cũng như nữ, nhưng mà rể thì có vô tù, dượng 7 dượng 9 vô tù, đa số vô tù hết.

!: cho đến bây giờ có bao nhiêu người trong gia đình bên ngoại sống tại hải ngoại

29:30:@: Bây giờ thì một số chưa ra tù diện HO gì hết thì vượt biên qua Canada rồi, bên này có 2 dì dượng 7 và 9 người ở Boston, người ở đây, mà già hết rồi.

!: Bà nói bà đã qua Anh vậy bà ở Anh trong bao lâu ?

29:57:@: Tôi ở 2 năm, gần 2 năm ở với cha và gia đình của cha.

!: Bà có thể chia sẻ cái tình phụ tử không ?

30:11:@: Thừa ba thì cưng lắm, hồi Sài Gòn mất thì ba nói Sài Gòn thú vị rồi, tôi mất lili rồi thì tôi qua ba tôi thương lắm, có lần tôi viết thư cho ai bằng tiếng Anh, tôi không giỏi lắm, ba đứng sau vỗ tay, Lili biết tiếng Anh, đại khái như vậy.

!: Ông nói tiếng Việt giỏi không ?

30:36:@: đại khái vì xa Việt Nam mấy chục năm, thành ra tiếng được tiếng không, nhưng mà tôi với ba tôi thì lúc nói tiếng Anh lúc nói tiếng Việt, có điều cái culture nó không hòa hợp, tôi là người Việt Nam, tôi sống trong gia đình Việt Nam, học hành văn hóa cái gì cũng, ăn gạo Việt Nam, đôi khi tôi không thấy hợp, nhưng mà con người nó mâu thuẫn, ở núi này thì trông núi nọ. tôi ở Scotland, beautiful country đẹp lắm bà ạ ngoài đường hoa hồng với tulip nở đầy, nhưng mà tôi không vui, tôi nhớ Việt Nam, buổi sáng tôi đưa con tôi đi học, tôi cũng nhớ chuyện đó, tôi đứng trên cầu Kelvin tôi đứng tôi khóc, rồi con nhỏ không được đi học chưa đủ 6 tuổi, thì tôi cứ lại trường đứng hoài, bà hiệu trưởng trường Pakistan, thằng nhỏ người rất là đẹp, phải công nhận là người Ấn bên anh rất đẹp, đa số là người Ấn phương bắc, qua xứ lạnh, còn bên đây là qua xứ nóng nên bên đó rất đẹp, bả nói chuyện hỏi tôi, tôi mới nói tôi đi đón con, bả mới nói hông có người mẹ nào ở đây đi đón con. Tại vì ở bên nó băng qua đường tự động nó lại nó bấm đèn nó xe nó phải tự động dừng lại, nó băng qua, mình nhà quê mình sợ mình đưa đón, sẵn nói chuyện với bà thì mình mới xin luôn cho cháu đi học chưa đủ tuổi, nhưng tôi nói tôi dự trù đi Mỹ nên cho cháu vào học nghe tiếng Anh, người ta nhận, như dự thính vậy, cũng vui lắm. Còn cuối tuần cô giáo của cháu là người Anh bả chở tôi đi chơi.

!: Chồng bà bên Mỹ hay bên Anh?

32:52:@: Bên Mỹ ,

!: Tại sao ông nhà không qua bên Anh?

33:01:@: Để lo rước tụi tôi nữa mà

!: À, vậy là bà qua bên Anh vì rời Việt Nam dễ dàng hơn ?

33:10:@: Vâng, dễ hơn, chỉ mượn đường thôi, tôi có viết thư cho tòa đại sứ Anh, nói là mượn đường để sang Mỹ, chứ chúng tôi không được quyền ở bên anh. Con gái lai, mà đã lấy chồng Việt Nam thì coi như người Việt Nam, người Anh không coi tôi là người Anh, họ chỉ cho tôi tạm cư thôi. Tôi lúc đó nếu anh cho tôi cũng không ở.

!: Thưa qua Anh, thì bà có đi làm trong hai năm đó không ?

33:58:@: Dạ không, khi tôi xuống có cái giấy tới phòng Immigration gì đó

<video 3>

Với tư cách du khách không được đi làm, dù là được trả lương hay không trả lương. Tuy nhiên nói vậy chứ ngoài bộ xã hội. tôi còn nhớ bà đó tên Moton, cô giáo giới thiệu, tôi xuống tòa lãnh sự anh ở Edenberg tôi đòi giúp tôi mau đi Mỹ, thì bà ở trên chỗ ba tôi sau tôi quen, tôi cũng ra nhờ bà giúp. Bà giúp đâu không thấy, mà thấy tôi giúp bà, bà dặn tôi vô mấy bệnh viện, lúc đó người Việt Người tàu ở miền bắc Việt Nam, chạy lúc mà tàu với Việt đánh nhau đó, thì họ chạy sang Hongkong, mà Hongkong lúc đó thuộc anh, nên họ sang Anh, nên họ ở miền bắc nước anh, những người vô đó họ không biết nữa chữ tiếng Anh nữa dân ở miền bắc với Việt cộng rất là dốt thành ra người chốt giúp người mù thành ra bà ta nhờ tôi vô bệnh viện thông dịch giúp người bệnh, dù được trả lương hay không trả lương nhưng tôi cũng được làm, và bà ấy chở tôi đi chơi hoài,

!: Rồi bà ở bên Anh 2 năm sau đó bà đến Hoa Kỳ, cảm giác của bà lúc đó như thế nào ?

01:39:@: Cái cảm giác rất là thất vọng,

!: Bà đến tiểu bang nào ?

01:55:@: Tiểu bang này, Nói ra thì kỳ n hưng mà mình cũng có cái lợi, nhưng mà cuộc đời nó tạo cho mình như vậy thì biết làm sao. ở Việt Nam tôi có may mắn mẹ tôi cũng đỡ đần tôi, hai bên gửi tiền về tôi cũng có tiền sống thoải mái, khi tôi sang Anh tôi cũng được sung sướng, khi tôi sang đây cuộc sống nó quá, bố nó không còn được như ngày xưa.

!: Xin bà chia sẻ?

02:44:@: Hình hài vóc dáng, lời ăn tiếng nói. Cái gì cũng thay đổi hết, tôi hay nói một câu, tôi hơi lẳng mạn, tôi nhớ câu của Vũ Thành An, Thần tiên gãy cánh đêm xuân... muốn trở về anh mà muốn về, tôi sợ bên này.

!: rồi ở bên này bà bắt đầu sinh sống bằng nghề gì ?

03:30:@: Tôi divorce, cái divorce cũng khó khăn lắm, chứ không phải dễ.

!: Trong bao lâu sau khi tới Mỹ thì bà divorce,

03:40:@: năm 83, tôi phải nói là tôi là người may mắn đó, bố tôi nói là con sang đi , wa ba mua nhà cho con, nhưng mà tôi không ham, bố tôi già bố tôi không nói gì hết, tôi nói từ từ tôi sang, thì tới 84 bố tôi đi du lịch xuống tới phi trường Newdelhi bố tôi mất, chưa được về, nhưng mà tôi divorce thì tôi cũng có bà sponsor người Mỹ giúp.

!: Vậy thì bà tới Mỹ năm nào ?

04:43:@: cuối 81 đầu 82, li dị năm 83

!: Năm nào thân phụ của bà mất.

04:59:@: Năm 84 có một năm sau chưa có xin được gì hết, nhưng mà tôi cũng may mắn, là bây giờ bảo tôi làm lại từ đầu chắc tôi không làm được, tụi tôi tình cờ có quen với 1 bà Mỹ và bây giờ chúng tôi đang giúp bà, bà với boyfriend của bà giúp tôi tìm chỗ ở. Tôi vừa đi làm vừa đi học, 3 mẹ con. Các con tôi thì lúc đó 18 tuổi, chỉ Triều giang có biết chút đỉnh, quen với bố nó chứ không quen với tôi, tôi cũng có chút ít cái gì bên Anh rồi, cho nên tôi cũng không có bỡ ngỡ thái quá. Vừa làm vừa học, cũng không có gì giỏi, ra đi làm. Tôi rất là may mắn, con gái tôi cũng vậy có cái bàn ăn tối ba mẹ con ngồi mỗi người góc, vừa học tôi thì sáng đưa các con đi, lần lần tôi mua được chiếc xe nhỏ rẻ tiền, đưa con đi học. Về chiều tôi đi học, đại khái vậy, khi tôi ra trường tôi được good job, tôi làm cho người ta nhưng mà tôi học, một bà đó bà nắm cái fundraise của xã hội, bà coi mấy cái warefare tôi thấy tôi lúc nào cũng dốt, tôi làm chung với các cô người Mỹ với người Mỹ, có ông Việt Nam nữa mà hông biết làm sao bà mượn tôi vô, bà hông chịu ông đó. Khi mà tôi vừa làm vừa học tôi phải lấy hồ sơ về học chứ tôi không thấy tôi đủ khả năng, nhưng mà tôi không ngờ là tôi học vậy chứ không có ý định gì hết ấy, thì sau 4 năm thì trên bộ mới xuống thanh tra bà, thì nó mới thanh tra những nhà Việt Nam mà bà quản lý, mà tôi coi cho bà thì tôi coi những nhà đó. Quá đàng hoàng, quá tốt thì nó cho tôi cái Fund tôi còn khờ khờ không giám nhận, bà mới nói cô nhận đi tôi giúp cho. Cái cô đó là giáo sư dạy, cổ qua cổ làm, thì tôi nhận. Tôi giữ chức director. Nó nói nó coi 4 năm tôi làm tương đương với cái bằng Bachelor. Và tôi ra tôi có bằng tôi làm 18 năm sau tôi giữ cái fund của chính phủ từ 300 tới 500 ngàn 1 năm. Tôi công nhận tôi có thành công, mặc dù cái khả năng giỏi nắm cái fund đến vậy, có nhiều người giỏi hơn tôi nhiều, mà xin không được. Hoặc được thì mấy tháng sau sập, mà tôi giữ 18 năm. Ban đầu mỗi năm nó xuống nó audit tôi một lần, sau nó để 3 năm. 18 năm sau các con tôi thành công thì tôi thấy rằng 60 tuổi rồi. Tôi xin nghỉ chứ không ai bắt nghỉ, nó viết cho tôi cái thư nó nói you do outstanding job bạn có thể goback any time, nhưng mà tôi mỗi mệt rồi, nói vậy chứ làm có lương, có chút địa vị nhưng mà nó cũng căng thẳng lắm. Có khi 12 giờ đêm còn ngồi đọc hồ sơ, rất là cực mà nhờ cực vậy mới thành công, các cháu đi học hè thì có phụ giúp chứ các cháu học xa, thì bắt đầu giữ job thì có tiền, đối với mình vậy là đủ rồi, các cháu học hành thành công, không còn khổ nữa.

!: Bà có nói là ba của bà đi qua bên này, đi du lịch thăm bà mà lại mất, ?

09:34:@: Không phải, ba tôi đi du lịch vòng quanh thế giới, Chứ chưa.

!: Chưa thăm được bà ?

09:42:@: Chưa,

!: Tại sao mất?

09:45:@: Nghe nói là bị trụy tim, hay là đứt mạch máu gì, mất cả tháng mấy sau em con bà nhỏ mới tìm được tôi tại vì tôi đổi nhà không tìm được, tìm được mới cho hay, tôi không có qua.

!: Sau khi bà thành công rồi, bà có đi chơi đi du lịch đâu không ?

10:12:@: Thành thật mà nói các cháu còn đi học mà còn nhỏ, nhà có 3 mẹ con, Tôi chỉ về Việt Nam vì mẹ còn ở bên nhà, cho đến khi tôi về được 4 lần, chứ không có đi đâu, thỉnh thoảng lên Canada thăm gia đình anh chị em họ trên đó.

!: Bà đi về Việt Nam năm nào ?

10:33:@: Năm 1992,

!: Bà thấy Việt Nam như thế nào so với cái thời kỳ bà đi ?

10:42:@: Nghèo, Theo tôi nghĩ vậy, tôi về không phải đi chơi, tôi về với gia đình tôi vào Bến Tre thăm ngoại chứ không có đi đâu chơi, 93 về nữa, dắt con. Rồi 96 mẹ đau nặng về, rồi 2004 tính về bán căn nhà mà chưa bán được, nên thôi.

!: Bà ngoại bà còn sống không ?

11:13:@: Mất hết rồi, tôi cũng không tha thiết muốn về nữa, bây giờ bà con bên đó kêu về bán đất, tại vì đất của ba tôi, nhưng mà chưa muốn về, không thích về. từ 2 năm nay nghỉ làm thì đi nhiều.

!: Quốc gia ban đầu bà đi là nước nào ?

11:46:@: Ban đầu thì đi lên Canada thăm gia đình, rồi đi Hawaii, cruise rồi qua Mỹ, đi mấy nước địa trung hải, như là Greece, Ai cập, Turkey, Rome... Mới đây đi Ấn Độ, Thái Lan Miến Điện. Tháng tới đi nữa.

!: Bà có nói bà sang Ấn Độ, và bà có ghé chỗ , nơi gia đình bên Nội.

12:31:@: Không có biết chỗ, không có ai dẫn đường mà đi, cũng lâu rồi các chú mất hết rồi, còn bà con thì không, bây giờ mình như người ngoại quốc với họ rồi, tôi là người Việt Nam, nhưng mà tôi vẫn ước ao đi, với lại lần đầu tiên tôi xuống Bombay tôi chảy nước mắt.

!: Lý do vì sao, bà có cảm thấy về được quê nội không ?

12:59:@: Tôi không biết, trong nhà thánh Sandi, tôi có nói chắc chắn con phải trở lại đây, và tôi chắc chắn là năm này hay năm tới tôi đi, tôi mong đường đi bandat rất xa, nhưng mà một ngày nào đó tôi sẽ

đến, nơi đó là nơi quê cha. Ba tôi trắng lắ, không có đen như tôi đâu, mà sao ba tôi để đũa nào cũng đen

!: Bà đâu có đen

13:35:@: Tôi đen, chứ ba tôi có hồi tôi ở bên Anh, mấy sinh viên học cùng nói là tưởng đâu người Scotland, tôi nói ẩn đ, nhìn cặp mắt đen mới biết ẩn đ, chứ nhìn cánh tay không không biết, tại vì người Bandat họ không có đen, lại ở Anh lâu năm họ trắng, tôi ở bên tôi cũng trắng hơn, về đây tôi đen hơn. Bà mẹ tôi đen.

!: Thưa bà bà đã đi Ấn Độ rồi ? Bà đi năm nào ạ ?

14:43:@: Dạ đi rồi, mới đi năm nay cuối năm

!: Bà vẫn chưa gặp lại đợc người bên nội, bà có biết họ là ai không ?

14:23:@: Dạ không biết gì hết tại vì ông cụ và chú mất hết rồi, chứ hồi xưa ở Việt Nam họ có gửi thư cho tôi, ở Việt Nam tôi cũng có người chú có cái tiệm kasimia ở Sài Gòn nữa, tôi không có liên lạc nhiều, có ông nội thì có, ông nội có qua Việt Nam, cũng nhỏ người trắng trẻo.

!: Khi mà ba của bà đi qua Anh đó, thì ông nội bà có ở Việt Nam không ?

15:01:@: Có ông nội cưng tôi lắm,

!: Vậy thì bà vẫn còn bên nội bên ngoại để đi qua đi lại ?

15:07:@: Dạ,

!: Các chú của bà cũng ở Việt Nam luôn.

15:14:@: Dạ bà con bên nội, nhiều, nhưng mà giờ mất hết, còn không thì sau 75 họ đi hết, họ đâu có ở lại với Việt Cộng.

!: Vậy giờ bà có còn liên lạc với ông nội không ?

15:27:@: Ông nội mất lâu rồi chứ, nhiều tuổi mà

!: Rồi những người chú ở Việt Nam của bà, bà có tìm đợc họ ?

15:34:@: Một số đi một số thì mất rồi,

!: Cái người mà đi đợc bà có tìm đợc không ?

15:39:@: Cái người mà đi đợc thì khi tôi qua còn kẹt lại thì họ đòi đón lắ, qua đây cuộc sống nó quá cực khổ, không có tâm để ý tới ai đâu chỉ còn nghĩ tới bên nhà mẹ đờ vậy thôi, mình bất đồng ngôn ngữ nữa, cuộc sống nó làm mình xa cách hết à.

!: Về các con của bà, bà có thể chia sẻ cái thời gian bà đi qua Mỹ rồi gặp cái chuyện không có vui, làm sao để bà có thể đứng lên được vững để vừa đi làm vừa đi học vừa nuôi con, xin bà chia sẻ?

16:24:@: Thiệt tình tôi cũng không biết nói sao nữa. Tôi tin rằng có gì linh thiêng giúp, tôi cứ làm việc và học, các con tôi cứ học, tôi còn đi kiểm sách về dạy ban đêm tiếng Việt nữa, vậy đó, mẹ con tôi cứ học, đi học vậy thôi à. Các cháu lớn ở Việt Nam đã học giỏi rồi, qua tới bên Anh vẫn giỏi, rồi qua bên đây cũng học giỏi, tôi chỉ biết học và học. Thành ra các cháu rất thành công, dạ . Tôi thấy rằng cái mục đích cuối cùng của các cháu đó là học thôi, tại vì mình tay lấm chân mềm, không làm gì nặng nề được hết, chỉ có học thôi

!: Xin bà chia sẻ bà có cha là một người ngoại quốc mặc dù ông ở Việt Nam, nhưng mà cái văn hóa Việt Nam chưa chắc ông nắm hết, nhưng bà lại ở với bên ngoại Hoàn toàn, Việt Nam ở dưới Quê, bà có cảm thấy bị xung đột không ?

17:56:@: Không, vì tôi hơi lẳng mạn, tôi đọc sách rất nhiều, lúc còn nhỏ mà tôi đọc đủ thứ của tự lực văn đoàn, đến khi đệ nhất đệ nhị ba tôi bảo tôi qua học tôi dốt một cách đặc biệt, tôi bảo bên đó không có thơ Huy Cận, không có Xuân Diệu tôi không sang, tôi không đi , mà mẹ thì hăm qua bên đó để bị ăn hiếp. Thế tôi yêu Việt Nam, Đến nỗi tôi làm cho marvel tôi lấy khu Việt Nam, tôi mê lắm, tôi mới ở nội trú bị bà giám thị bắt gặp đời phi công đó, dòng sông định mệnh của võ quốc sỹ trên gối tôi rồi, thành ra tôi không có cảm thấy mình miss mặc dù ai nhìn tôi nhưng tôi không có mặc cảm tôi là người lai, có nhiều người với phong tục của mình cũng hơi kỳ thị đó, nhưng mà tôi không cảm thấy vậy, bên cạnh cái hay có cái dở, tôi cũng có một chút nếu nói hãnh diện thì hông có gì nhưng mà tôi cũng có cái vui là biết được văn hóa ngoại quốc sang đây nhìn các con lớn lên thì tôi nghĩ rằng we are lucky. Tôi nghĩ người Á đông Việt Nam rất hay, đẹp nhưng mà người ngoại quốc cũng hay, mỗi cái nó có cái hay riêng.

!: Khi bà nói tới con lai đó, thì đa số các em có cha là người Mỹ đi lính, rồi các em lai trắng là cái màu da lai đen mới là tội, nó obvious, bị kì thị không biết bà có bị không ?

20:08:@: Tôi thì đen, hồi nhỏ có một số người nhà quê, hơi một chút nhưng mà lạ một cái những người thân thuộc ai cũng cưng tôi quá, nói tôi là con chim chìa vôi nói chuyện tối ngày, ra đời thì tôi cũng được triệu mển chứ không ai chê. Có mấy người nhà quê chê mà mấy người càng có học thức thì càng quý, tôi nghĩ một phần do cái tư cách của mình, với lại gia đình tôi không phải gia đình tệ lắm.

!: Bà được ở trong gia đình bên ngoại đàng hoàng, được chăm sóc đàng hoàng ?

21:01:@: Rồi tôi cũng được may mắn vô cái trường học đàng hoàng, mà tôi rất là khó tính, tôi không có giao thiệp lang bang. Cái đó trời sinh tôi chứ không phải tôi làm bộ, giờ tôi dám tự hào một chút. Tôi ở trong hội các trường cũng quý mển tôi lắm, không phải lập gia đình nữa là xấu nhưng mà tôi cũng không tại vì ai hỏi tôi nói thật tôi quá hạnh phúc với các con, tôi bận với job, tôi không gặp đúng đối tượng, cái đó vô tình thôi làm cho người đời nghĩ rằng tôi khó, mặc dù cũng hơi khó thật.

!: Xin cho điểm hương hỏi bà là bà đã retire, bà bắt đầu cho một cuộc đời mới tức là đi du lịch tất cả mọi nơi. Thì bà đã đi đến các nước á châu cũng như các nước khác bên địa trung hải, rồi bà cũng đi nữa, tại vì bà thích hay có lý do tôn giáo trong đó ?

22:18:@: Có lý do tôn giáo trong đó, tôi còn bận đi srilanka, tôi thích đến những nước nghèo. Tôi nhìn những nước Tây phương như Thụy Sĩ, Rome tôi có đến rồi thì tôi đi rồi tôi về, tôi không có lưu luyến, ở Anh cũng không lưu luyến nhưng mà tôi ở Ấn Độ, Miến Điện không biết tại sao mà có cái gì tôi lưu luyến, có lẽ tôi đi với những người Á Đông, Việt Nam, tôi qua Miến điện gặp các sinh viên du học người Việt Nam tôi thấy rất là gần gũi, tôi thấy những người tu hành Miến Điện, những vị sư, tôi thấy rất là gần gũi.

!: Bà đi sang Miến Điện lúc nào ?

23:05:@: Mới tháng rồi

!:Bà Sắp đi nữa sao ?

23:08:@: đi nữa

!:Ở bên đó có những cái gì giống Việt Nam mình không?

23:17:@: Tôi không biết, nhưng mà bên đó có những cái chùa rất là Huy Hoàng, rục rờ, những kỳ quan của thế giới, làm cho tôi cảm thấy có cái gì đó nhẹ nhàng, tôi thích ngồi đấng trước ngồi thiền nghe nó nhẹ nhàng. Nói như vậy không có nghĩa là tôi đồng ý với cái chế độ Miến Điện đâu, tôi thấy sư sãi nhiều quá tôi cũng không thấy đồng ý đâu, cái hiểu biết của tôi là cái hiểu biết của người Mù nhưng mà điều cái chuyện không đồng ý là khác,cái chuyện mà thích là khác. Miến Điện thì rất là nhiều sư sãi bởi vậy không có người làm việc nên Nghèo, nhưng mà thấy họ hiền hòa còn tôi sang người Ấn xin ăn mày cũng ít. Nhưng mà qua Ấn Độ, tôi đi nhiều lắm, qua tới Pakistan, tới dãy Himalaya lúc đó tôi bị đụng xe 10 ngày sau tôi đi, mà tôi bị sưng đầu mắt sưng bầm, tôi ngẩn ngẩn ngơ ngơ, quên quên nhớ nhớ, tôi vứt cái bóp chỗ này chỗ kia, mấy người ăn mày lượm đem lại đưa tôi tôi không mất gì hết, tôi rất thương họ, nhưng mà không giám cho tiền, cho một người không được, cả trăm ngàn người đông quá bị rầy, còn miến Điện thì không có người ăn xin, mình thấy ai khổ bà già bán hàng mình thương mình cho, nhưng mà tôi sẽ ở lại Ấn Độ năm nay năm tới gì đó,

!:khi mà ghé thăm Ấn Độ bà thấy đời sống người Ấn Độ thế nào so sánh với người Việt Nam của mình ?

25:05:@: mình không có ở mình không biết, nhưng mà tôi sang Mumbai thì thành phố rất huyền bí và đẹp, người dân thì cũng khá giàu nhưng mà bà biết ấn độ nhiều giai cấp quá mình không nói được, vô những thành phố nghèo thì nghèo, như người lao động Việt Nam, có điều tôi thấy dân họ hiền, tại vì tôi không có đến lâu, tôi không có đi nhiều, làm sao nói đúng, có điều cái nét gian xảo mình bây giờ có, cho nên nói ra thì kỳ, mai mốt tôi trở lại tôi cũng về nhưng tôi không thấy thân thiện người Việt bây giờ nhiều. Tôi không thấy cái nét chân chất của người Việt bên đó nhiều

!: Giờ chúng ta trở lại bà là một người lai ấn độ, nhưng mà ông thân sinh đã ở Việt Nam, bà đã được sinh ra và giáo dục trong gia đình Việt Nam, trong một thời gian khá dài ở Mỹ, cụ thể là Houston, bà thấy cái văn hóa của Việt Nam ở đây như thế nào, có bị mất mát không ?

26:45:@: Cái này thì hơi khó, nhưng mà tôi vẫn thấy, tôi thường nói với các con là mẹ là người Việt Nam, tôi thấy cái văn hóa Việt Nam rất là hay, nhưng mà cũng có những cái không hay, cái nào hay mình nên học, cái nào dở mình bỏ, văn hóa Việt Có cái hay là ở chỗ cái đức dục rất là hay. Mà tuổi trẻ qua đây gần

như không phải là không có đức nhưng mà có cái nói hông được, không biết làm sao diễn tả, mà cái đức dục ở Việt Nam rất là hay, mẹ cha con phải như thế nào, còn ở đây nó xa cách mẹ cha quá, không thể nào ngang hàng được, mình không bắt đền ơn, nhưng mà mình phải biết cái khó nhọc công sinh thành dưỡng dục. Tuổi trẻ ở đây nó quên hết.

!: Theo bà thì phong tục nào của Việt Nam cần phải thay đổi để thích hợp với văn hóa Tây phương.

28:04:@: Ở đây mình phải cởi mở chút, vui vẻ chút. Lịch sự chút. Có một số sống về dĩ vãng nhiều quá, cứ nghĩ mình đi trên mây không có thực tế, nhất là đàn ông. Mình phải thực tế mình phải hòa đồng, thực tế chút.

!: Xin hỏi bà con rể bà là người Việt hay người ngoại quốc.

28:28:@: con rể tôi là dòng họ nhà Nguyễn Vĩnh, con bác sỹ Vĩnh Phương mất rồi cháu thì là một bác sỹ, cháu hơi kệt là cháu qua hai tuổi mấy nên tiếng việt hơi yếu, nhưng mà cháu nửa Mỹ nửa Việt nên thành thực mà nói cháu làm việc như người Mỹ.

!: Nhưng mà cháu vẫn giữ lễ nghĩa?

28:57:@: Nhưng mà cái việt Nam của cháu là lễ nghĩa, cháu rất lịch sự và lễ nghĩa, cháu ít ăn nói và nói tiếng Việt không rành, nhưng mà cháu về gia đình tôi cháu đi quy y, cháu rất là lễ nghĩa.

!: Theo bà nói được tiếng Việt giỏi có đồng nghĩa với giữ được văn hóa Việt không ?

29:30:@: Cái tiếng Việt nói giỏi để nhắc nhở nhờ hiểu tiếng Việt mà mình mới hiểu thêm văn hóa Việt, tôi không bắt buộc, các con tôi phải quá giỏi, nhưng mà phải biết tiếng Việt. Thứ nhất mình là người Việt mà không hiểu tiếng Việt thì không thể nào đi vào văn hóa Việt và không hiểu được người Việt Nam, cho nên hồi con tôi mới lớp sáu lớp bảy, tôi rất là cực. Tôi toàn bắt học con cò mà đi ăn đêm... Nhưng mà bây giờ trả lời rất khó vì các cháu không có cơ hội để học nhiều, mình là người Việt Nam, mình biết nhiều sinh ngữ thì tốt thôi.

!: Bà tìm hiểu về đạo Phật từ khi nào ?

30:26:@: Từ khi mất nước tôi 75 tôi buồn thì bà lối xóm kêu tôi đi quy y, thì tôi nhờ cô bạn học Vạn Hạnh dắt tôi đi, tôi chỉ đi lại đọc kinh thôi, chứ không biết gì nhiều, nhưng mà qua đây năm 86 một cô bạn giới thiệu tôi đến chùa thì từ đó tôi xuống chùa thường xuyên hơn thì cũng chỉ đọc kinh, bây giờ sau này lần lần tôi đọc sách, tôi tìm sách phật, của thầy tôi đọc, thì tôi tìm hiểu được khá, với nghe giảng, nhưng mà tôi cũng chỉ là người tập tu chứ chưa có hiểu nhiều đâu.

!: Câu chuyện của bà rất đặc biệt, mặc dù là con lai nhưng có một cuộc đời rất là đặc biệt rất đạo đức và thành công cái thành công diễm hương thấy là bà đi qua Anh có hai năm để biết được lối sống tây phương như thế nào khi qua bên Hoa Kỳ bà thất vọng về ông nhà, bà đã đứng dậy được, vậy bà cho biết sự giúp đỡ của chính quyền địa phương hay những người bạn Hoa Kỳ giúp bà trong những lúc khó khăn không ?

32:11:@: Tôi có bà bạn tình cờ quen hai chị em thì coi như sponsor của tôi, chứ không phải bà giúp tôi qua, mà tình cờ sau đó gặp, bà giúp đỡ khi đau ốm, bà chở đi bác sỹ,

!: Bà đó là người Việt Nam hay người Mỹ?

32:29:@: Bà người Mỹ hoặc là sinh nhật con tôi bà mua bánh mua quà, lễ lộc gì bà chở con tôi đi chơi, bệnh hoạn bà chở đi bác sỹ, đại khái vậy chứ tiền bạc không có, nhưng mà tiền bạc á, có cái nước tôi làm ít tôi xài ít, tôi có nhiều tôi xài nhiều như vậy chứ về vật chất tiền bạc thì không có. Bà theo đạo tin lành rồi bà hiểu ý nghĩa mấy người Đạo tin lành Helpful lắm, bà là dân khá giả có học thức, nhưng bà cô độc, bà không có con thì các con tôi bây giờ lại sẵn sóc bà, cũng hai mấy năm nay.

!: Bà ở tại Houston, từ lúc sang tới giờ, không đi tiểu bang khác ?

33:35:@: Dạ có lúc định đi, có bạn bên cali, tôi thừa với mẹ tôi ở Việt Nam, mẹ tôi nói thôi đừng dắt hai đứa cháu đi lang thang nữa, mẹ tôi sợ tôi xử lạ quê người, sau này tôi ân hận, đáng lẽ tôi qua đó ăn tiền an sinh warefare tôi học thêm cao chút, mà tôi nhát quá, foodstamp đâu có bao nhiêu tôi phải mướn chỗ ở, đi làm bảy tám trăm một tháng, rồi tiền transport, năm mười tháng đưa một lần

<video 4>

Đưa chút xíu à chứ tôi ra tòa tôi bảo tôi không nhận nữa mệt quá nhận mất công cãi lộn, nhưng mà tôi nhớ cái câu này, tôi thì hơi lẳng mạn, đôi khi nó cũng hay, thơ văn nó làm cho mình yếu đuối, mà đôi khi nó làm mình cứng hơn, nhớ câu thơ, khi em tôi bên canada bây giờ nó mất rồi, nó là giáo sư dạy hiệu trưởng ở Quebec, nó qua đoàn tụ gia đình ở Canada, nó hỏi sao chị lo cho hai đứa nhỏ chị đứng lên được, tôi chỉ nói nó một câu “Em về điểm phần tô son lại ngạo với nhân gian một nụ cười” tôi quyết đứng lên, tôi nói đi học, tôi nói các con tôi phải đi học đi làm, đi học thì chưa cao nhưng may mắn.

!: Ở cái xứ Mỹ này là cái xứ cơ hội cho mọi người, một khi mà mình muốn

01:18:@: Sau này tôi còn tiếc, đáng lẽ tôi học thêm ra đời mình bớt buồn, bây giờ thấy buồn, nhiều khi con mình không phải nó khinh mình nhưng mà thấy mình xa cách nó quá, mẹ sao vậy cũng không biết, tức mình hết sức nhưng mà nó chưa đủ tế nhị để nó hiểu như vậy, nó thành công quá dễ dàng

!: Giờ thì người con thứ nhất là luật sư, thứ hai là học gì ?

01:49:@: Cháu thứ 2 cháu xong cái Master về Health administration, giữ chức Director cho bệnh viện . cháu có đứa con đầu, cưng quá ở nhà, rồi từ bé lớn thì cháu đi làm lại hay học thêm về ngành gì đó.

!: Như vậy bà có một cháu ngoại ?

02:16:@: Dạ

!: Trai hay gái

02:16:@: Gái

!: Cháu mấy tuổi rồi ?

02:18:@: 4 tuổi

!: Từ đầu đến giờ có điều gì có điều gì bà muốn nói mà Diễm Hương chưa hỏi không ?

02:28:@: Thiệt ra thì mình chỉ nói là nếu ai mà đang đi làm muốn nghỉ sớm đừng nghỉ

!: Lý do ?

02:37:@: Tự tui nghỉ thôi, không ai bắt tôi, mà tự nhiên nghỉ rồi tôi thấy hụt hẫng, tôi thay đổi cuộc sống, tôi như người bị stress, ở nhà thiếu gì việc làm tôi không có muốn làm, không có bình thường buồn lắm, mà hồi xưa là con một sách chữ giờ không muốn đọc, giờ chỉ đi chơi là tỉnh à, lại chỗ nào có đám đông là tỉnh, về nhà buồn lắm. mà con thì đi làm riel. Nó về nó cũng không nói chuyện với mình, không có thì giờ, ăn rồi ngủ, tới khuya nó ngồi dậy nó làm việc rồi, còn gái nhỏ hồi xưa đeo mẹ như sam, bây giờ mắc chông mắc con không có thì giờ thành ra rất buồn.

!: Bà cho biết lý do tại sao bà nhận lời cuộc phỏng vấn hôm nay ?

03:34:@: Tôi không biết gì hết, tự nhiên tôi có cái Email là vì tôi hội trưởng, chị Tuyết Mai tìm ra tôi hay mấy cô gia long giới thiệu tôi cũng không biết, thì kêu tôi, tôi đi chơi luôn. Bây giờ có chỗ nào kêu tôi đi là tôi đi à

!: bà có nói bà là hội trưởng của Cựu nữ sinh Gia Long tại Houston, ?

04:03:@: tôi từ chức lâu rồi, nhưng mà may cho tôi từ chức tôi cũng không có đủ khả năng tôi làm, từ ngày tôi bị đụng xe tới giờ tôi như người mất trí nhớ vậy, ngẩn ngẩn ngờ ngờ có khi dặn tôi một lát tôi quên mất, mà đầu óc tôi hơi nặng nề, tôi không có đọc nhiều được, các em nó kêu tôi làm gì thì tôi làm đó, biểu tôi đứng nói gì thì tôi nói, kêu tôi dự thì tôi dự chứ tôi không có ngồi làm bà

<video 5>

Năm 1990 tôi cũng từng là hội trưởng gia long mà tôi rất thành công,

!: Bà sinh hoạt trong cộng đồng như thế nào ngoài làm hội trưởng Nữ sinh Gia long bà còn làm việc gì nữa ?

00:16:@: Dạ thưa không Hồi xưa cái job của tôi thì cộng đồng biết tôi nhiều tại vì các decare dhome thì mấy bà việt nam biết, còn bây giờ tôi không có làm gì hết chỉ còn đi chùa thôi

!: Bà về hưu từ năm nào ?

00:30:@: Hai năm rồi,

!: chỉ mới xa cộng đồng có 2 năm thôi mà

00:39:@: Nhưng ở nhà buồn

!: Thế tại sao bà không có ra cộng đồng ?

00:39:@: Làm chi giờ, tôi không muốn đọc sách,tôi không muốn đọc nhiều, nghe tiếng Việt tôi chỉ mở internet tôi nghe thôi

!: Bà bị đụng xe từ lúc nào ?

00:53:@: Từ năm ngoái, tháng 3, đụng xong bỏ luôn cái xe lexus, mà tui như vậy may mắn,nhưng mà đầu óc hơi ngẩn ngơ, ngày mai tôi mở ipad đọc có chị dặn gì dặn gì tôi đọc được tôi lên tôi gửi hình chứ tôi cũng không có chuẩn bị gì hết, tôi cũng không đọc.

!: Bà qua bên này bà có muốn tự nấu ăn những món Việt Nam không ?

01:34:@: Biết gì đâu mấy đâu, hồi xưa mấy mẹ con còn nhỏ thì mấy mẹ con xúm nhau nấu ăn ngon lắm, bây giờ dờ ẹc à, làm ai ăn đâu. Ăn gì ra tiệm cho rồi, mình nấu nó không ăn

!: Dạ, bà còn giữ được những cái phim hình ảnh của gia đình bên ngoại hay bên nội không

02:03:@: Có hình ba đem qua rồi dọn nhà riết cũng mất, còn bên ngoại thì có mẹ và ngoại để thờ trên bàn thờ thôi,

!: Tức là khi bà qua bên Anh bà có mang theo được kỷ vật gì của gia đình không ?

02:19:@: Mình nghĩ rằng trong tương lai mình đi đi về về mình đâu có lo,

!: Thưa bà Diễm Hương xin được thay mặt hội lịch sử văn hóa người Mỹ gốc Việt cảm ơn bà đã tới đây để đóng góp vào trong chương trình gìn giữ một số những lịch sử của người Việt tị nạn, dạ. Rất cảm ơn bà đã chia sẻ một cuộc đời đẹp, nhưng có nhiều khó khăn, cuối cùng cũng có sự thành công, của một người phụ nữ. Phụ nữ chân yếu tay mềm nhưng mà khi cần thì cũng có thể đứng lên được

03:18:@: Cảm ơn bà, cảm ơn hội đã cho tôi được chia sẻ vài lời, tất cả tôi nghĩ rằng mọi chuyện nó cuốn theo dòng nước, nếu mình có ý chí thì mình cũng có thể có chút nào thành công, thành công bây giờ không giám nói thành công nhưng mà mình sống được, đứng được vững, đó là thành công rồi, có điều con người không phải vật chất mà đủ, nói vậy thôi. Cảm ơn bà và cảm ơn hội